

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
42

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-29-X

BRNO 2001

PŘEHLED VÝZKUMŮ 42 (2000)

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>
- Odpovědný redaktor: Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš,
Alice Del Maschio
- Na titulním listě:
1. Výřez jihovýchodní části historického jádra města Brna z plánu z roku 1754 (Archiv města Brna, Sbirka map a plánů K11).
Uložení Portos//D:/scanner/PV 2000/PV/Pvtif.tif
  2. Dvě středověká aquamanile ve tvaru beránka a koníčka, pocházející z odpadních jímek, odkrytých roku 2000 při výzkumu severozápadní části tzv. „Velkého Špalíčku“ v Brně (Dominikánská 3, 5, 7). Foto Karel Šabata, Museum města Brna.
- Tisk: BEKROS
- Náklad: 350 ks

© 2001 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

the rest can be dated only generally to the Primeval and Middle Ages.

VĚROVANY (okr. Olomouc)

Intravilán obce. Starohradištní a mladohradištní období. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při záchraném archeologickém výzkumu prováděném v roce 2000 na stavbě rodinných domů a komunikace v obci Věrovany, byly objeveny stopy starohradištního a mladohradištního osídlení (srov. kap. Doba bronzová).

Z časně slovanského období byly objeveny čtyři objekty: mělce zahluobená chata s ohništěm, dvě zásobní jámy a jeden sídlištní objekt. V každém objektu byly nalezeny zlomky keramiky z nádob pražského typu, v chatě zlomek pražnice. Ze starohradištního období pochází jeden objekt.

Pozdně hradištní období je na lokalitě zastoupeno příkopem a řadou kůlových jamek jdoucích souběžně s příkopem. Dá se předpokládat, že tvořily oporu pro vnitřní konstrukci valu, nebo lehkou palisádu. Průběh příkopu byl prozkoumán v délce 40 metrů devíti řezy. Maximální šířka byla 3,5 m, hloubka 1,40 m. Příkop vedl souběžně s hranou terasy ve vzdálenosti cca 30 m od její hrany ve směru S-J. Zásyp příkopu poskytl sice početný, ale velmi zlomkovitý materiál. V řezu č. IX byly v hloubce 0,30 m nalezeny části psího skeletu v anatomické poloze.

Filip Šrámek, AC VM Olomouc

Resumé:

Věrovany (Bez. Olomouc), Intravillan der Gemeinde. Ältere Burgwallzeit, Spätere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

VESELÍ NAD MORAVOU (okr. Hodonín)

Sadová ul. Novověk. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Při stavbě rodinného domu manželů Kolářových z Frýdku-Místku bylo v září roku 1999 objeveno pohřebiště. Na tuto skutečnost bylo Masarykovo muzeum v Hodoníně upozorněno prostřednictvím Městského úřadu Veselí nad Moravou.

Celkem bylo probádáno 68 kostrových hrobů. Vedle ucelených nálezových celků bylo zaznamenáno i větší množství rozrušených hrobů. Nalezené kosterní pozůstatky byly podrobeny antropologickému zkoumání ze strany RNDr. L. Horáčkové Ph.D. a MUDr. L. Vargové z oddělení lékařské antropologie Anatomického ústavu Lékařské fakulty MÚ v Brně.

Kostrové hroby se nacházely v Milokošti (část Veselí nad Moravou), poblíž polohy zvané „Za cigánovým“, ve vzdálenosti cca 150 m od regulovaného toku řeky Moravy. Jednotlivé hroby byly zapuštěny do hrubého žlutošedě zbarveného šterku (velikost frakcí kolísala). V začištěném profilu byly dobře pozorovatelné nánosy popsané hmoty. Jednotlivé hroby se vzájemně respektovaly, přičemž bylo zjištěno celkem 5 horizontů pohřbů, často od sebe oddělených pouhými 15-20 cm šterku. Jedinou odlišností byla orientace zemřelých, která kolísala také v rámci jedné vrstvy. Pouze jeden horizont (č. 3) byl typický jednotnou orientací zemřelých.

Při kopání hrobů muselo dojít k porušení sídliště, nebo alespoň kulturní vrstvy datovatelné do 11. století, protože zlomky nádob byly jednak v zásepě jednotlivých hrobů, ale také u 4 hrobů i v ústních dutinách zemřelých. S velkou pravděpodobností se jedná o reziduum pohanských zvyklostí, které na základě slovenských analogií přežívají až do 17. století (ruští církevní hodnostáři na pohanské zvyklosti při pohřbívání poukazují ještě v mladších etapách novověku). Několik pohřbů bylo zaznamenáno v dřevěných rakvích.

Zemřelí byli bez milodarů, zjištěny byly pouze anorganické součástky oděvu. Tak se podařilo objevit několik párů bronzových spínacích háčků (podobné se našly v bazilice sv. Jiří na Pražském hradě). Uvedené bronzové předměty jsou jedinými chronologicky citlivými předměty, jejich dolní hranice výskytu spadá do přelomu 16. a 17. století.

Podle antropologického posudku se podařilo objevit kosterní pozůstatky 185 jedinců, z toho bylo 98 dospělých, 82 dětí a 5 mladistvých. Poměr mezi muži a ženami byl skoro vyrovnaný (50 mužů, 40 žen a 8 neurčitelných). Na základě antropologického posudku je zřejmé, že se podařilo odkrýt část pohřebiště obsahující jednotný vzorek populace.

Pavel Šůtor, Masarykovo muzeum v Hodoníně

Resumé:

Veselí nad Moravou (Bez. Hodonín), Sadová Str. 16.-17. Jh. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

VRACOV (okr. Hodonín)

Stará ul. 16. století Sídliště. Záchraný výzkum.

Při výstavbě kanalizace v obci Vracov byla v místě označeném souřadnicemi Z:J 154:130 a 173:132 na mapě č. 34-22-09 v měřítku 1 : 10000 zjištěna a vypreparována vrstva tvořená humózním pískem s kusy dřeva a keramických fragmentů. Tyto byly polévány hnědozelenou glazurou na vnější i vnitřní straně. Vrstva o mocnosti 60-70 cm probí-

hala po celé délce ulice Stará. Mimo zlomků keramiky byly objeveny i opracované kusy dřeva - prkna.

Pavel Šitor. Masarykovo muzeum v Hodoníně

Resumé:

Vracov (Bez. Hodonín), Stará Str. 16. Jh. Si-edlung. Rettungsgrabung

ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína okr. Zlín)

Hrad Malenovice. Středověk. Hrad. Záchranný výzkum.

Při snižování úrovně povrchu v prostoru nádvoří malenovického hradu a následné výměny dlažby došlo k objevu základového zdiva staršího objektu, který byl později překryt výstavbou pozdně gotického paláce za Tetourů z Tetova v první třetině 16. století. Zjištěná délka objektu byla kolem 3,5 m, šířka objektu přesahovala 4 m a šířka základového zdiva dosahovala 1,4 m (dochováno do výše 0,25 m). Zcela nepochybně se jedná o součást nejstarší zástavby z druhé poloviny 14. století, která byla zjištěna v roce 1999 (Kohoutek - Vácha - Vrla 2000, ArchHist 25, 188). V případě nově objeveného objektu se jedná s největší pravděpodobností o přístavbu ze západní strany k původnímu hradnímu paláci s hrotitými okny, zdobenými freskovou výzdobou, ovšem na rozdíl od předchozího paláce s orientací delší osou ve směru sever-jih. Základovou spáru nově zjištěného objektu překrývala kulturní vrstva, zejména ze severní strany, z níž byly získány nevýrazné fragmenty keramiky z přelomu 14.-15. století.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Jana Langová, Muzeum JV Moravy Zlín

Resumé:

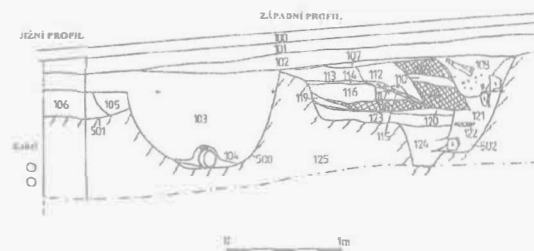
Zlín (Kataster Malenovice u Zlína, Bez. Zlín), Burg Malenovice. Mittelalter (14. Jh.). Burg. Rettungsgrabung.

ZNOJMO (okr. Znojmo)

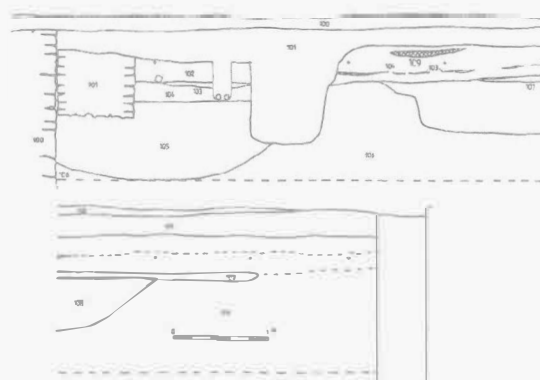
Dolní Česká ul. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum v trase VN a NN v ulici Dolní Česká a okolí prokázal intenzivní aktivitu, spojenou s budováním a rozvojem středověkého a raně novověkého města. Nachází se uvnitř vlastního středověkého městského jádra, respektive na jeho východním okraji. Na rohu ulic Dolní Česká a Zámečnická byly v druhotné poloze identifikovány v hloubce 30 cm zlomky středověké keramiky, které se dají pouze rámcově zařadit do průběhu 14.-15. století. Nejdůležitější zjištění pak byla učiněna před domy č. 8 a 10 v ulici Dolní

Česká, kde byly zjištěny dva středověké zahloubené objekty ze 13. a první poloviny 14. století (jámy 501-502), dále pozůstatky keramického vedení (kanalizace, vodovod) ze 16. století (jáma 503; obr. 44). V prostoru kláštera se pak objevily v druhotné poloze pozůstatky lidských skeletů, které se nedají blíže časově zařadit.

Obr. 44. Znojmo, ul. Dolní Česká. Profil výkopu kabelu NN se středověkými a novověkými objekty.
Schnitt mit mittelalterlichen und neuzeitlichen Objekten.

Obr. 45. Znojmo, nám. Svobody 16. Stratigrafická situace v severním profilu výkopu.
Die stratigraphische Situation im Nordprofil.

Nám. Svobody. Středověk, novověk. Město, opevnění. Záchranný výzkum.

Ve dnech 15. 5.-15. 6. 2000 proběhl archeologický dohled a záchranný archeologický výzkum před budovou č. 16 na náměstí Svobody. Ten byl vyvolán záměrem vybudovat v tomto prostoru vodovodní přípojku pro Moravskou agrární Znojmo a. s.

Prostor nám. Svobody a vlastní rýha se nachází u severního okraje historického jádra města Znojma, v místě, kde dnes stojí pozůstatky středo-